

Den Haag, 26 mei 2026

Betreft: Input CD Conflict gerelateerd seksueel geweld

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Tijdens het recente [rondetafeldebat over conflictgerelateerd seksueel geweld](#) (CRSV) werd opnieuw pijnlijk duidelijk dat dit geweld in verschillende conflictgebieden niet incidenteel is, maar doelbewust wordt ingezet als strategisch oorlogswapen. In een context van wereldwijd escalerende conflicten en een [klimaatcrisis](#), die bestaande ongelijkheden, voedselonzekeerheid, druk op natuurlijke hulpbronnen en gedwongen verplaatsing verder vergroot, neemt het risico op seksueel geweld bovendien aanzienlijk toe. De getuigenissen bevestigden dat seksueel geweld systematisch wordt gebruikt om bevolkingen te terroriseren, gemeenschappen te ontwrichten en sociale cohesie te ondermijnen.

Integrale aanpak CRSV en verantwoording

Deze realiteit vraagt om meer dan een louter humanitaire response. De gevolgen van CRSV zijn levensingrijpend en transgenerationeel. Het leed eindigt niet wanneer het geweld stopt, maar stapelt zich over de tijd op bij gebrek aan zorg, erkenning en gerechtigheid. Een effectieve aanpak van CRSV staat of valt met geloofwaardige en afdwingbare accountability. Het huidige gebrek aan consistente politieke, diplomatieke en juridische consequenties draagt bij aan een klimaat van straffeloosheid waarin daders en faciliterende staten nauwelijks worden afgeschrikt, laat staan gestopt. Nederland kan hierin een voortrekkersrol spelen door actief bij te dragen aan de versterking van internationale verantwoordingsmechanismen, waaronder het Internationaal Strafhof en VN-onderzoeksmisies, en door systematisch diplomatieke en economische maatregelen te koppelen aan het inzetten van CRSV als wapen. Dit vraagt om het expliciet agenderen van CRSV en het bevorderen van een *survivor-centred* en genderresponsieve rechtsgang. Accountability moet daarbij structureel worden geïntegreerd in het bredere buitenlandse- en veiligheidsbeleid, inclusief in conflictpreventie, wapenexport toetsingen, sancties, vredesmissies en wederopbouw, om te waarborgen dat rechtvaardigheid niet uitblijft en herhaling wordt voorkomen. Staten spelen hierbij een cruciale rol, met een centrale plaats voor de Women, Peace and Security (WPS)-agenda.

Structurele financiering van vrouwen- en *survivor-led* organisaties

De kernboodschap uit de rondetafel was helder: preventie van CRSV is mogelijk, maar alleen wanneer staten, waaronder Nederland, structureel politiek en financieel investeren in vrouwen- en *survivor-led* organisaties. Organisaties geleid door vrouwen en overlevers van CRSV leveren essentiële diensten, waaronder vroegtijdige waarschuwingssystemen, medische en psychosociale zorg, juridische begeleiding en gemeenschapsgerichte bescherming. Stigma blijft een van de meest destructieve en hardnekkige

gevolgen van CRSV. Nationale overlevenden-netwerken veranderen het narratief van schaamte naar verantwoording, en van slachtofferschap naar eigen regie. Door de diepe verankering in lokale contexten zijn zij bij uitstek in staat risico's te signaleren, overlevenden te ondersteunen en bij te dragen aan duurzame stabiliteit. Desondanks blijven deze organisaties structureel ondergefinancierd en onvoldoende betrokken bij formele beleids- en coördinatiestructuren ten behoeve van stabiliteit en veiligheid in de regio. Dit wordt versterkt door recente bezuinigingen op internationale samenwerking, waaronder die van USAID, de VN en in Nederland. Er is dringend behoefte aan meerjarige, flexibele en voorspelbare financiering die vrouwen geleide en survivor-geleide organisaties erkent als essentiële actoren in vrede en veiligheid.

Diplomatieke inzet

Nederland heeft ten aanzien van de positie op het gebied van mensenrechten- en buitenlands beleid, zowel de geloofwaardigheid als de verantwoordelijkheid om internationaal leiderschap te tonen. Dit betekent onder meer het versterken van internationale verantwoordingsmechanismen, het uitoefenen van diplomatieke druk op statelijke actoren die CRSV faciliteren, en het actief bevorderen van survivor-gerichte benaderingen binnen de EU, de VN en de NAVO. Er is behoefte aan duidelijke internationale rode lijnen die automatisch in werking treden bij het inzetten van seksueel geweld als oorlogswapen.

Oproep

Wij roepen u op deze inzichten te vertalen naar concreet beleid:

- Veranker preventie en een integrale aanpak van CRSV expliciet als prioriteit binnen buitenlands beleid, wapenexport -en veiligheidsbeleid en diplomatie door systematisch gender- en CRSV-risicoanalyses toe te passen. Zet in op politieke prioritering en samenhangende inzet van de ministers van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Defensie, en Justitie en Veiligheid, en sluit aan bij internationale initiatieven en allianties om CRSV te voorkomen en aan te pakken.
- Investeer structureel in vrouwen- en survivor-geleide organisaties via meerjarige, flexibele en directe financiering, en versterk hun rol in nationale en internationale beleidsprocessen. Bescherm lokale hulpverleners, vrouwenrechtenverdedigers en journalisten die een sleutelrol spelen in preventie en respons, maar disproportioneel risico lopen.
- Pleit binnen de EU voor de aanstelling van een Speciale Gezant voor Women, Peace and Security, met een expliciet mandaat op CRSV-preventie, accountability en integratie in het externe optreden van de EU.

Hoogachtend,

WO=MEN, Dutch Gender Platform, mede namens

CARE Nederland, Dr. Denis Mukwege Foundation, Oxfam Novib Nederland en Plan International Nederland